РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 20-го січня 1917. Ч. 8. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, January 20, 1917. No. 8.

НІМЕЦЬКИЙ КРУЖЛЯК ГУЛЯЄ.

27 КОРАБЛІВ ЗАТОПЛЕНИХ І 3 ЗЛОВЛЕНІ В ПРОТЯГУ ОДНОГО МІСЯЦЯ.

Москалі вивозять зі східної Галичини всіх мущин в глиб Росії.

ҐЕНЕРАЛ БЄЛЯЄВ ІМЕНОВАНИЙ РОСІЙСЬКИМ МІНІСТРОМ ВІЙНИ.

НА МОРИ:

НЕЗВІСНИЙ НІМЕЦЬКИЙ КРУЖЛЯК ЗАТОПИВ 25 КОРАБЛІВ, А ТРИ ЗЛОВИВ.

ЛОНДОН, 17. січня. — Урядовий звіт анґлійської адміралїції звучить:

„Вже від довшого часу були здогади, що значне число анґлійських і французьких торговельних кораблїв, які у відповіднім часї не прибули на місце свого призначеня, мусїло впасти жертвою нещастя. З ріжних сторін доходили в останних часах вісти, що на Атлянтійськім океанї находить ся один або більше німецьких кружляків, яких цїлию є топити кораблї наші і наших союзних держав.

„Остання вістка, яка надійшла з Пернамбуко (в Бразилїї), потвердила наші здогади. В понедїлок вечером прибув до пристани в Пернамбуко японський корабель „Гудсон Мару" з командантами і з 237 моряками, взятими з кількох кораблїв, які німецький кружляк затопив в часї між днем 12. грудня а 12. січня.

„Крім корабля „Гудсон Мару", як се зізнали полонені моряки, які прибули до Пернамбуко, німецький кружляк зловив ще два кораблї, „Ст. Тіодор" і „Яровдейл", на котрих умістив поверх 400 людий, котрі становили залогу на прочих кораблях, затоплених ним в останних часах, Де сї кораблї находять ся, покищо нема жадних вістий".

Після урядового звіту, який оголосила анґлійська адміралїція, німецький кружляк затопив 12 кораблїв, а два кораблї зловив.

Після додаткового звіту, який надійшов з Ріо-де-Жанейро (столиці Бразилїї) впало жертвою німецького кружляка ще 13 кораблїв, з котрих 13 зістало затоплених, а один зловлений.

КОРАБЛЇ, ЗАТОПЛЕНІ АБО ЗЛОВЛЕНІ НІМЕЦЬКИМ КРУЖЛЯКОМ.

1. Після звіту анґлійської адміралїції:

Затоплені кораблї:

1	„Джорджік"	анґлійський	10.077 тон.
2	„Мавт Темпел"	анґлійський	9.792 „
3	„Волтер"	анґлійський	8.618 „
4	„Драматіст"	анґлійський	5.421 „
5	„Радноршір"	анґлійський	4.310 „
6	„Кінґ Джордж"	анґлійський	3.852 „
7	„Асніс"	французький	3.103 „
8	„Міні"	анґлійський	2.890 „
9	„Нетерої Гол"	анґлійський	4.461 „
10	„Нант"	французький	2.679 „
11	„Ля Рош Жакелен"	французький	?
12	„Консуль Ользон"	шведський	?

Зловлені кораблї:

1	„Ст. Тіодор"	анґлійський	4.992 тон.
2	„Яровдейл"	анґлійський	4.652 „

2. Після звіту з Бразилїї:

Затоплені кораблї:

1	„Дріна"	анґлійський	11.483 тон.
2	„Ортеґа"	анґлійський	8.075 „
3	„Самара"	анґлійський	6.007 „
4	„Сан Джорджіо"	італїйський	6.392 „
5	„Гамершус"	данський	3.931 „
6	„Трейдґар Гол"	анґлійський	3.764 „
7	„Ню Порт Ленд"	?	?
8	„Нуант"	?	?
9	„Нессер"	?	?
10	„Міхнетіл"	?	?
11	„Ст. Сасль"	?	?
12	„Сновдон Ґрейндж"	?	?
13	„Ґейлій"	норвеський	?

Зловлені кораблї:

1	„Гудсон Мару"	японський	?

Разом: **25 затоплених кораблїв і 3 зловлені.**

Містота 18 кораблїв виносить 104.499 тон. Числячи містоту прочих 9 кораблїв лише по 3.000 тон, то загальна сума 27 затоплених і зловлених кораблїв виносить около 130.000 тон.

ВАРТІСТЬ ЗАТОПЛЕНИХ КОРАБЛЇВ ОЦЇНЮЮТЬ НА 40 МІЛЇОНІВ ДОЛЯРІВ.

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина), 18. січня. — **Щораз надходять нові вісти про затоплене дальших кораблїв німецьким кружляком. Число затоплених кораблїв доходить вже до 28.**

Вартість затоплених кораблїв оцїнюють на 40 мілїонів долярів.

„Гудсон Мару" під командою німецьких моряків.

Японський корабель „Гудсон Мару", який привіз залоги зі затоплених кораблїв, прибув до Пернамбуко під командою німецьких моряків і під німецьким прапором.

Коли німецький кружляк зловив корабель „Гудсон Мару", не топив його, лише забрав його залогу, а її місце заняла залога зложена з моряків німецьких. Відтак переведено на корабель з кружляка кількасот людий зі затоплених кораблїв.

Все те діяло ся у віддаленю яких 30 миль від пристани Пернамбуко. Опісля кружляк відїхав в незвіснім напрямі. Між 237 полоненими є 13 Американцїв, 170 Анґлїйцїв і 54 Французів.

Корабель „Гудсон Мару" удасть ся знова в дорогу.

Комендант корабля „Гудсон Мару" робить приготовленя до дальшої подорожі. В тій цїли робить великі закупна поживи і угля.

Бразилїйське правительство рішило придержувати ся строго невтральности.

Німецький кружляк числить 250 людий залоги і є сильно зоружений.

З оповіданя моряків, яких висаджено в Пернамбуко, виходить, що німецький кружляк є сильно зоруженим кораблем, величини 10.900 до 12.000 тон, типу „Мева" або „Вінета". Крім 12 більших гармат, кружляк є заосмотрений також в торпедові прилади.

Залога німецького кружляка складаєть ся з 250 моряків і 4 офіцирів.

Поживи і угля було подостатком, бо в міру потреби доповнювано ті засоби з кораблїв, які топлено.

Полонені оповідають, що німецький кружляк мав виїхати з німецької пристани в Кіль перед кількома тижнями. Цїлий час тереном його операцій був Атлянтійський океан, а передівсїм його полуднева часть.

Коли число забраних залог зросло так, що бракло місця, тодї комендант кружляка висадив поверх 400 людий на зловлені анґлійські кораблї, „Ст. Тіодор" і „Яровдейл". Що стало ся з тими кораблями, покищо не знати. Надіють ся, що „Яровдейл" повинен також небаром прибути до Пернамбуко.

Полонені мусїли жити під покладом.

Полонені моряки нарікають на скупу поживу і великі невигоди, які мусїли терпіти. Німецькі моряки були незвичайно осторожні в оповіданю, в який спосіб кружляк дістав ся з Кіль через боєву лінію анґлійських кораблїв.

При ловленю кораблїв німецький кружляк уживав ріжних підступів, між иншим вивішував анґлійський або французький прапор.

Кружляк мав вигляд звичайного анґлійського торговельного корабля.

ЩЕ 2 КОРАБЛЇ ТРЕБА ДОЧИСЛИТИ ДО ЖЕРТВ НІМЕЦЬКОГО КРУЖЛЯКА.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 18. січня. — **До попередно вичислених жертв треба дочислити ще два кораблї, які виїхали з Пернамбуко до Европи дня 10. січня, а про котрих дотепер нема найменьшої вістки.**

Тими кораблями є: анґлійський корабель „Араґвай" (10.537 тон) і французький корабель „Аміраль Лятуш Тревіль" (5.573 тон).

ПОГОНЯ ЗА НІМЕЦЬКИМ КРУЖЛЯКОМ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 18. січня — **Анґлійська адміралїція дала приказ своїй ескадрі, яка находить ся недалеко берегів полудневої Америки, розпочати сейчас погоню за небезпечним німецьким кружляком.**

В погоні візьмуть участь анґлійські кружляки „Ґлезґов" (14.800 тон) і „Віндіктів" (5.750 тон); помічничі кружляки „Единбурґ Кесл" (13.326 тон) і „Орама" (12.927 тон) та один кружляк японський.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ДАЛЬШІ УСПІХИ СОЮЗНИХ ВІЙСК В КАРПАТАХ.

БЕРЛІН, 18. січня. — **В Карпатах посувають ся союзні війска дальше наперед. На тім фронтї полонено знова 230 Москалїв.**

Напади Москалїв коло Сморґоня, хоч були переведені з чисельно перемагаючою силою, були безуспішні.

На прочім боєвім фронтї більші воєнні операції здержані непогодою.

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Російська артилерія остріловала вчера в Добруджі міста Ісакчу і Тульчу. Притім згинуло кількох мешканцїв міст, а головно жінки і діти.

„Болгарська артилерія з правого берега Дунаю знищила зелїзничу стацію Барбозі (на полудне від Ґалацу) і остріловала шлях, ідучий з Бесарабії до Ґалаца, на якім завважено великі транспорти російських війск.

„АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА: На полудне від долини Ойтуз огонь наших гармат і крісів ударемнив напад Москалїв. На фронтї між Сузітою а Путною наші війска здобули нові становища неприятеля. Притім полонено одного офіцира і 230 салдатів та здобуто один машиновий кріс.

„АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА: З причини, що декуди погода поправляєть ся, змогла ся і чинність артилерії. На північ від Крашина (в околиці Сморґоня) перевели російські війска напад, маючи десятикратну чисельну перевагу, і дійшли до першого ряду наших окопів. При помочи протинападу Москалїв з окопів зовсїм прогнано".

ТЯЖКІ ВТРАТИ МОСКАЛЇВ В КАРПАТАХ.

БЕРЛІН, 17. січня. — **Російські і румунські війска перевели сильні наступи на полудневім березї Серету і в Карпатах. В тих нападах потерпів неприятель дуже тяжкі втрати.**

На полудневім березї Серету турецькі війска під сильним напором неприятеля опорожнили місцевість Вадені і уступили на головну боєву лінію. В Карпатах напади неприятеля були безуспішні.

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: В болотнистих околицях між Браїлею а Ґалацом турецькі передні віддїли опорожнили село Вадені перед перемагаючою числом силою неприятеля і уступили на головну боєву лінію. Російські віддїли, які підходили під село Лябурта, здержав огонь наших гармат.

„АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА: У східних Карпатах віддїли німецьких стрільцїв перевели кілька успішних нападів в околиці Комaня (на північ від Золотої Бистриції), беручи в полон кількадесять Москалїв і здобуваючи один машиновий крис.

„Між долинами рік Касіна і Сузіта російський напад на наші становища не повів ся. **Всї напади відбито з дуже тяжкими втратами для неприятеля.**

„АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА: По довшім бомбардованю Москалї розпочали наступ на наші становища коло Сморґоня. Напад відбито. В ночи пробували Москалї ще раз перевести напад, але безуспішно".

—о—

МОСКАЛЇ ВИВОЗЯТЬ ЗІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ВСЇХ МУЩИН ДО РОСІЇ.

БЕРЛІН, 17. січня. — Німецька часопись „Кельніше Цайтунґ" доносить, що зізнаня останних російських полонених потвердили вістку про вивожене Москалями мущин зі східної Галичини. **З повітів: Коломия, Станиславів, Заліщики і Бучач вивезли Москалї всїх мущин, які були у віцї від 15 до 40 літ.**

В тих околицях російські військові власти забрали мешканцям всю худобу. З публичних будинків Москалї покрали і повивозили до Росії всї предмети, які представляли якунебудь вартість.

Незвичайно строго поводили ся Москалї передівсїм супроти німецьких кольоністів. Німецька кольонія Марінгільф (коло Коломиї), яка улягла вже частинному знищеню в 1914 році, зістала тепер зовсїм знищена. Німецьку кольонію Кніґинин (коло Станиславова) Москалї зрабували до останного. Таксамо з Жидами обходять ся Москалї з тоюсамою строгостию, що й підчас першого наступу на Галичину.

СТРАШНІ НАДУЖИТЯ МОСКАЛЇВ У ФІНЛЯНДІЇ.

БЕРЛІН, 17. січня. — Шведська часопись „Свенска Даґбладет" оголосила лист з Ґельзінґфорсу (у Фінляндії), який вказує, що від якогось часу в північній части Фінляндії запанували страшні відносини.

У всїх селах і на дорогах, як доносить лист, аж кишить від російських салдатів, які впроваджують правдиве пановане терору і насильств. Кого лише трохи підозрівають за неприхильність до російського правительства, сего вкидають сейчас до тюрми або висилають на примусові каторжні роботи.

Ніхто не є певний свого житя. Хто мав спромогу, сей утік. В цїлій околиці між Кемі а Торнса нема ніодного мущини. Часто лучаєть ся, що підчас арештовань приходить до боротьби між російськими салдатами а цивільним населенєм. Коло місцевости Сімольф дня 8. грудня прийшло до бійки між 8 Фінляндцями а віддїлом салдатів, в якій по обох сторонах впали трупи. Подібні боротьби розіграли ся в ще більших розмірах у многих инших місцевостях північної Фінляндії.

ЦАР ІМЕНУВАВ ҐЕНЕРАЛА БЄЛЯЄВА МІНІСТРОМ ВІЙНИ.

ПЕТРОГРАД, 18. січня. — **Цар іменував на місце ґен. Шуваєва міністром війни ґен. Бєляєва.**

Уступившого міністра війни, ґен. Шуваєва, цар заіменував державним совітником.

Ґен. Бєляєв займав в останних часах становище головного команданта російських війск в Румунії.

Ґен. Шуваєв був на становищи міністра війни від 29. марта 1916 р.

САЗОНОВ ІМЕНОВАНИЙ РОСІЙСЬКИМ ПОСЛОМ В ЛОНДОНЇ.

ЛОНДОН, 17. січня. — **З Петрограду доносять, що на місце недавно помершого російського посла в Лондонї, гр. Бенкендорфа, цар заіменував бувшого міністра для заграничних справ, Сазонова.**

РОДЗЯНКО І ПРОТОПОПОВ.

ПЕТРОГРАД, 16. січня. — „Новое Время" доносить про драматичну сцену, яка розіграла ся між російським міністром для внутрішних справ, Протопоповом, а президентом думи, Родзянком. На основі того донесеня, Протопопов в день Нового Року, будучи в Царськім Селї, хотів перепросити Родзянка і простягнув до него руку. Родзянко однак відвернув ся від Протопопова зі словом „ніколи".

Приятелї Протопопова кажуть, що поєдинок між ним і Родзянком є неминучий, але Родзянко ще доси не дістав визову.

—о—

В ГРУДНИ ВТРАТИЛИ АЛЇЯНТИ 66 ЛІТАКІВ, А ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ 17.

БЕРЛІН, 17. січня. — Головна німецька кватира доносить:

„Помимо непогоди чинність літаків в місяци грудни була досить оживлена.

„Ми втратили в місяци грудни 17 літаків, неприятель 66. Зі 66 ворожих літаків 48 знищено у воздушних битвах, а 18 зістрілено при помочи гармат. 22 літаків находить ся в наших руках, прочі 44 впали поза нашою боєвою лінією".

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street. Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилї.

Ще 23. цьвітня 1916 р. прислав був др. Сїменович до нашої редакції обширну статю, якої ми не помістили з тої причини, що в нїй були висловлені такі гадки, які противлять ся нашій народній політицї. Між иншим писав там др. Сїменович таке:

Ми мусим покинути в наших публікациях нарікати на Поляків за наші кривди, а на рівнї винити за кривди наші так Поляків а єще більше Австрію, бо то від Австриї головно залежало, чи малась нам кривда діяти чи нї.

А на иншім місци своєї статї говорить др. Сїменович ось-такі слова:

Правдивою причиною кривд наших є не Поляки, а ряд австрійський — і се треба нам ясно в наших публікаціях зазначувати.

Згадану статю д-ра Сїменовича помістив був в цїлости орґан Федерації, „Народна Воля", не додавши від себе анї одної замітки, значить: орґан Федерації зсолїдаризував ся вповнї зі всїми виводами свого голови.

В 4. ч. „Народної Волї" (з 9. січня 1917) є також статя д-ра Сїменовича, яку редакція сеї „української" ґазети поставила „во главі угла", себто зробила її своєю передовицею. У тій статї голова Федерації говорить дуже жалїсно про якісь „панахиди по деяких американсько-українських церквах за померлого австрійського монарха" і доходить до висновку, що „в Українській Радї провід взяли в свої руки або карієровичі, котрі для власної користи руйнують народ і народну честь з легким серцем, *або нї, то люди, котрі не мають понятя о чести і морали політичній*". Свою статю кінчить др. Сїменович отсими словами:

Отже цїла Українська Рада і єї члени є залежні або від консуляту, амбасодора, апостольського делеґата, або таки від першої лутшої власти над собою, якогоб она не була покрою.

Неначе продовженєм чи радше доповненєм статї д-ра Сїменовича є в тімсамім числї „Народної Волї" друга статя п. з. „Українські вовки в овечій шкірі". У тій статї орґан Федерації дуже обурюєть ся на те, що „лїдери з „Української Зради" розіслали ферлядунок всїм відділам У. Н. С., в якім кажуть нам по тихоньки на мітинґах ухвалити резолюції проти автономії Галичини".

„Народна Воля" остерігає наших людий, аби тих „ферлядунків" не підписували і нїкуди не засилали, бо буде біда... „бідний хлоп може дістати кару".

Як ви ті протеста — арґументує орґан Федерації — передасьте до консуляту, а консулят вишле їх до старого краю, до польського уряду, то там будуть мали виказ готовий, кого запакувати до цюпи.

З „Народною Волею" ми полемізувати не будемо, бо знаємо з досьвіду, що з її арґументами і осторогами нїякий чесний і характерний Українець не рахуєть ся. Зате ми скажемо кілька слів на адресу д-ра Сїменовича.

Пане Доктор! Просимо приняти до відома, що ми **не покинемо в наших публікаціях нарікати на Поляків за наші кривди!** Ви можете се зробити, бо жиєте між Поляками і з Поляків, але нам такої „полїтики" не дораджуйте! Ми знаємо, скільки лиха накоїв нам австрійський уряд, але се зовсїм не оправдує Поляків. Не „Австрійцї" (бо такого народу властиво на сьвітї нема) гнобили наш нарід в Галичинї, але Поляки, бо лише Поляки були там австрійськими урядниками. **З австрійським правительством ми все бороли ся і будемо бороти ся так довго, доки воно нам не дасть усього того, що нам правно належить ся.** Кождий злочин на сьвітї повинен бути покараний, отже й австрійський уряд мусить відповісти за всї ті злочини, яких він супроти нашого бідного (але гідного!) народу допускав ся і допускаєть ся. Які страшні кривди робили Поляки нашому народови в Галичинї, се знають лише ті, котрі були безпосередними жертвами тих кривд, або дивили ся на них власними очима. (Пан доктор Сїменович знає дещо про ті кривди з **теорії**, але ми знаємо далеко більше — з **практики**). Яким же то правом ми маємо промовчувати всї ті кривди, які Поляки творили нашому народови не рік, не два і не десять, та ще й залишити їх в наших публїкаціях?

А тепер друга справа.

Ми не можемо зрозуміти, пане Доктор, чому Ви за ті якісь „панахиди" вчіпили ся „Української Ради"? Чи може „Українська Рада" веліла, або хоч дораджувала кому відправляти ті „панахиди"?

Скажіть виразно, пане Доктор: Котрі то з членів „Української Ради" є карієровичами, що для власної користи руйнують народ і народну честь з легким серцем? Скажіть, будьте ласкаві, чому ті люди, котрі мають як найлїпшу волю працювати щиро для свого народу, не мають понятя о чести і морали політичній? А як Ви, пане Доктор, маєте понятє „о чести і морали політичній", то чому Ви допустили до того, що остаюча під Вашим „моральним" проводом Федерація за повних 14 місяців зробила великий... пшик?

На якій підставі Ви сьмієте кидати на папір таку страшну зневагу, що „Українська Рада" і її члени є залежні від консуляту (якого?), амбасадора (якого?), апостольського делеґата, або таки від першої лучшої власти над собою, якого-б вона не була покрою? Пане Доктор! Або дайте **докази** на те, що Ви сказали, або мусите стрінути ся з закидом, що др. Володимир Сїменович з Шікаґо є простим **клеветником.**

Приймїть, пане Доктор, до відома, що „Українська Рада", а зглядно її члени є **залежні лише від своєї власної совісти, а властию над тими членами є: Бог і український нарід.**

ЗАБОРЧІ ПЛЯНИ ПОЛЯКІВ.

Дня 14. січня б. р. зібрала ся на замку у Варшаві на першу нараду тимчасова рада польської держави. В її склад війшло 25 польських делеґатів, представителів польських земель, здобутих від Росії.

Вибравши собі „віцекруля", приступила державна польська рада сейчас до праці над відбудованєм своєї держави. Свої цїли і змаганя на будуче висказала вона ясно у своїй проклямації, виданій з тої нагоди до польського народу.

Останнї телеґрами з Варшави принесли короткий лише зміст сеї проклямації. Однак він вповнї вистарчає, щоби пізнати, які пляни, які цїли будуть обняті програмою праці польських політиків і правительства нової польської держави.

Понизше наводимо два уступи зі згаданої проклямації. Вони звучать:

„Великою сьвітовою історичною задачею нашого народу є привернути до житя сю державу, відбудувати і **поширити її в будучности на сї краї, які будуть забрані від Росії, а які будуть склонювати ся до Польщі**".

Представивши відтак, що польська державна рада має на цїли промостити дорогу для народного заступництва і конституційного правительства, говорить ся в проклямації дальше отсе:

„Створенє великої і добре вправленої польської армії, яка була би готова до боротьби, є для нас першою конечностию. Така армія створить підставу для незалежности держави і **причинить ся до осягненя границь, конечних для Польщі**".

Проклямація кінчить ся зазивом до всїх синів Польщі, щоби не відтягали ся від сього обовязку.

* * *

Які землї мають Поляки на гадцї лучити зі своєю державою? В який спосіб думають Поляки розширити свої границї, конечні для польської держави?

На се легко знайти відповідь. Поляки не хочуть вдоволити ся Польщею в межах своїх земель, але вже тепер плянують про будованє давної історичної Польщі від „моржа до моржа". Під нинїшну пору всї польські землї находять ся в руках центральних держав. Коли нинї Поляки підносять клич: „поширити польську державу на краї, які будуть забрані від Росії" і „стреміти до границь, конечних для Польщі", то мають на цїли загарбати у свої руки в першій мірі землї українські і литовські.

Польська нахабність не має міри нї границь. Ще не вхопив, а вже хотїв би скубти. Цікава та нахабна ляцька натура. Поляки ще не відбудували своєї вітчини в межах свого власного народу, а вже позирають лукавим оком на сусїдні землї і укладають пляни, в який би то спосіб загорнути їх під свою власть.

Поляки чванять ся, що їх держава має сповнити якусь історичну сьвітову задачу. Не вжеж мають вони на цїли ущасливити своєю „польскою культурою" і наші землї?

Ви, панове Поляки, тримайте свою історичну польську культуру для себе самих і ущасливлюйте нею свій власний нарід. Наші землї обійдуть ся без вашої „висшої культури". Польську культуру носить наш нарід ще до нинї на своїй спинї. Ваша „висша культура" принесла руїну нашому народови, але принесла рівночасно упадок і вам самим. Коли би ви не ширили були „своєї культури" в минувшинї, ви нинї не потребували би радити над тим, в який спосіб воскрешати і будувати свою вітчину. Блуди ваших предків привели упадок вашої держави. Тесаме станеть ся і з вашою новою державою, коли будете знова простягати свої руки по чуже, не своє добро.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР.

Душа Українцїв є невсипуча, надія їх не тоне, мов на водї той поплавець, що филею залитий, покрутить ся собі десь в глибинї тай знову виринає. А се є найважнїйше для людий у всякім дїлї. Тільки уперті люди досягають своєї мети.

Вже кілька разів у нас розпочинало ся театральне дїло, було доволї замаху, дописий, обіцянок, надій, і все те на кінци завмирало і руйнувало ся. Аж ось знову виринув новий український театр. Чомуж би нї? Невжеж таки поміж такою громадою Українцїв не знайдеть ся відповідних сил, підпори? Невжеж Українцї не розуміють, що мати свій театр — значить: мати своє душевне житє, чути свої радощі, добробут, пригоди, свої мрії, звичаї і своє рідне слово тут на далекій чужинї? То не було громадською виною, що ми своєї музи ще тут не чули. Громада радо давала все, що від неї належало ся; йшла, дивилась, і не її за те винити, що дивити ся зарікалась...

Театральне дїло ще й доси не поставлене на ноги через те, що за се брали ся лиш товариства, понайбільше з цїлию бізнесовою, для своїх інтересів. Длятого вони мусїли добувати аматорські сили з своїх членів, які трафлялись, бо не кождий чоловік, здібний до сього мистецтва, міг їм пособити задурно, як він не співчуває з їх інтересами. І тому представленя виходили абияк. І громада перестала вірити, що може бути дійсний український театр в Америцї.

Але ми не повинні так думати. Є надія і то тверда надія, що рано чи пізно, по безладю і нївеченю, виросте осібний український театр. Се видно з того, що новий намір вийшов уже не з якогонебудь товариства, а сам по собі. Новий театр не буде причасний у нїяких поглядах, а буде лиш прямувати своєю стежкою, яко театр. Тут уже кождий талановитий чоловік зможе взяти участь, бо се дїло буде дїлом народним, значить, своїм, а хто-ж сам собі добра не бажає? Окрім усього, потрібні аматори будуть діставати плату за свою працю. І кожде товариство буде допомогати в сім дїлї, чим зможе, бо се є загальна потреба, а скількиб не було товариств і які-б не були їх погляди, вони всї разом є — загал.

От чому то є підстава сподїватн ся, що небавом ми будемо мати самостійний, єдиний український театр в Америцї. Нехай же він щасливо процвитає!

Володимир Сиротенко.

Нїмеччина приготовляєть ся до великої битви.

(Пише Карло Віґанд).

Нїмеччина приготовляєть ся до останної величезної кампанії. Вже від кількох тижнів безперестанно день-в-день робить ся приготованя до сильних атаків, які з весною мають розпочати ся на заходї.

Остання рішаюча битва.

Сї приготовленя означають для Нїмеччини останну велику битву. Коли аліянти знова не зможуть перемогти нїмецької офензиви, тодї цїлком певно треба очікувати кінця війни.

„Держати ся!" — Що дня по цїлій Нїмеччинї розносить ся голос, аби кріпко держати ся на заходї, підчас коли пястук Гінденбурґа звернув ся на схід, вппружив кождий мускул Нїмеччини і звернув цїлу увагу на се, аби розбити ворожий фронт на сходї. Всї дотеперішні воєнні приготованя є нїчим в порівнаню з нинїшними. Кождий мущина і кожда женщина до 60-го року житя, які є нездібні до оружа, будуть зрекруговані до „цивільної армії", а до армії на фронт покличеть ся ще міліони мущин від 19 до 45 лїт житя.

„Держати сильно боєву лїнїю на заходї!" Такий поклик лунає що дня по цїлій Нїмеччинї. А рівночасно з сим покликом француську землю перекидають, розорюють, розкопують і будують ряди сильних укріплень.

Мало кому за границею є відомо, як великий поступ зроблено за нїмецькою боєвою лїнією, почавши від 1. жовтня (1916 року). Я не богато знаю, але буду писати ще меньше, щоби сповнити ті повинности, до яких є обовязаний кождий кореспондент чужинецьких ґазет.

Мур із крови і зелїза.

Нїмцї побудували на заходї „мур", якого ще не бачила нїколи сьвітова історія. Нїмцї справедливо називають західний фронт „муром із крови і зелїза". Але сей новий мур можна буде лїпше схарактеризувати, коли його назветь ся „*невидним*", „*підземним*" муром, скріпленим сталию і зелїзом, а споєним кровю.

В горішній Фляндрії нема виглядів на офензиву, бо тамошна земля не надаєть ся під тяжкі гармати. Длятого навіть Французи підчас останної офензиви напирали найбільше в околици Амієн, де земля є суха і відповідна до наступу.

По утратї сеї околицї, за яку гірко дорого заплачено, побудували Нїмцї на иншій части фронту ряд становищ, які своєю будовою перевисшають всї попередні. Сї становища побудовано на лїнїї 200 миль довгій.

„Стратеґічна топоґрафія".

В Нїмеччинї малу увагу звертають на так звану „стратеґічну топоґрафію" землї. „Під землею ховати ся!" — отсе був клич головного нїмецького команданта підчас останної француско-анґлійської офензиви. Другий і третий ряд боєвих окопів був віддалений від боєвої лїнії на один вистріл з тяжкої гармати. Перший ряд остріловала француська легка артилєрія, а однак за час цїлої 5-місячної офензиви Французи і Анґлїйцї здобули від Нїмцїв лише 10-милевий клаптик землї.

Воєнна готовість Нїмеччини.

В надії, що Анґлія і Франція з весною виставлять на західний фронт величезну армію і незмірену скількість воєнного матеріялу, і що ся армія буде старати ся розторщити цїлу Нїмеччину. — Нїмеччина зарядила приготованя з таким поспіхом, який годї навіть собі уявити.

Нїмеччина подала була свому ворогови „оливну галузку" з цїлком людських мотивів, а вороги взяли се яко знак вичерпаня нїмецьких сил.

Про мир у Нїмеччинї вже довший час говорять. Говорили про нього всї *політичні партії*, але виступити з мировою пропозицією вони не мали відваги. Аж коли центральні армії здобули Букарешт, тодї почали думати, що се якраз відповідна хвиля проголосити готовість Нїмеччини до мирових переговорів.

„*Скріплені стратеґічно на російськім крилї* і маючи достаточну скількість збіжа, ми думаємо, що можна вже годити ся на мир" — сказав менї Гінденбурґ ще 5. грудня (1916 р.).

Один досить близкий приятель Бетмана Гольвеґа заявив менї, що Нїмеччина зголосить свою готовість до мира, аби уникнути страшних битв, получених з кровавими жертвами, які будуть мати місце на веснї. Сей чоловік, один з парляментарних провідників у Нїмеччинї, сказав менї таке: „Нїмеччина не може брати на себе відвічальности в історії за ті страшні битви, які прийдуть, бо вона твердо вірить, що се безкорисно жертвувати нові сотки тисяч людий на неминучу смерть".

З тих причин Нїмеччина все доси стреміла до мира і через се вона предложила свою готовість до мира. В добрій волї противна сторона могла приняти се предложенє. Колиж однак инакше стало ся, то Нїмеччина вже скинула з себе відвічальність за дальші жертви і за дальший пролив крови.

(Конець буде).

АВСТРІЙСЬКО-ІТАЛІЙСЬКА КВЕСТІЯ.

Про австрійсько-італїйську квестію доси покищо мало говорить ся, хоч ся квестія є не меньшої ваги, як другі.

Італія — як вона сама заявила урядово — виступила до війни з цїлком національних тенденций. На думцї у неї є відобрати від Австрії ті землї, які є заселені італїйською расою.

Взявши під увагу такі домаганя Італії, кождий мусить признати слушність сих домагань. Весь культурний сьвіт повинен стреміти до того, аби один нарід не панував над другим, аби одна нація не закріпощувала другу. Слушність таких домагань мусимо признати не лише Італії, але і Болгарії і Сербії і Румунії. Доки кождий нарід не буде сам господарем на своїй земли, доти не можна сподївати ся тривалого мира, доти не можна сподївати ся мирного розвитку культури та цивілїзації в Европі. Коли би се хотїли розуміти всї держави і всї народи, тодї певно не різав би брат брата, не нищив би один нарід культуру і добробут другого народу. Та на нещастє не всї хочуть се зрозуміти.

Придивім ся тепер близше австрійсько-італїйській справі. Що пхнуло Італію до війни — не знати, але кожда воююча держава все подає свою причину. Італія подала також причину, чому вона виступила до війни проти Австрії. Вона, як се вже сказано, жадає від Австрії звороту земель, заселених Італїйцями.

Пригляньмо ся тепер, які то землї, після твердженя Італії, є заселені Італїйцями і яких територій вона домагаєть ся. Італія жадає від Австрії звороту полудневого Тиролю (Трентіно), Гориції, Градиски, Істрії, Трієсту і Дальмації. Свої домаганя Італія реферує в такий спосіб:

„Сї територїї мали лише одну історичну цивілїзацію, а се — італїйську".

Австрія, як відомо, є складовою державою численних народів. Урядова мова в кождій провінції є та, якою говорить населенє. А урядовою мовою Дальмації є не італїйська, але хорватська мова. Більше ніж три четверті части населеня Дальмації — се Хорвати, а лише маленька горстка Італїйцїв.

Цїла Дальмація є переповнена Хорватами. Тамошне населенє, котре аліянти хочуть „визволити" зпід австрійського ярма, рішучо протестує проти такого „визволеня". Не більше, як 5% цїлого населеня Дальмації є Італїйцї. Крім кількох маленьких кольоній, в цїлій Дальмації нїхто по італїйськи не знає. Слово „Раґуза" (столиця Дальмації) не є нїкому з Хорватів знане. Се місто є знане Хорватови яко Дубровнїк, бо й цїле населенє Дальмації так його називає.

Від 15-го до 18-го століття Раґуза була осередком красної хорватської літератури і суспільного житя. Ґундулїч, Хорват, був її найславнїйшим поетом.

І коли аліянти віддадуть Дальмацію і Адрийське побереже Італії, то се буде розділ, опертий не на расових основах, але се буде заплатою аліянтів за 10 корпусів війска, які Італія виставила до війни, щоби розбити Австрію.

Ся квестія є досить важна і її, як також богато инших, мусить полагодити мирова конференція.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦЇ!

ДОПИСИ.

З ROCHESTER. N. Y.

Хочуть звертати нам гроші.

В числі 117-мім „Свободи" з 1916 р. була поміщена моя статя п. з. „Хто сего сподівав ся?" Хочу тут сказати тільки, сам підписав, то помимо того я там не казав, що то тільки „я", „член", але „мої члени" не сподівали ся такої зміни в особі п. Мирослава Січинського супроти загалу Українців. Я ту статю писав не в імени самої лише моєї особи, але в імени членів У. Н. Союза тому, бо я таке не жию у якійсь пустині, але в місті Рочестер, Н. Й. У нас в Рочестер є пять відділів У. Н. Союза, в яких гуртуєть ся поважне число щирих (з вимкою кількох соціялістів) Українців і Українок, котрих найтяжшим ворогом є не тільки американський капіталїст, але також Лях, шляхта польська.

Я мав вчера нагоду розмовляти з тутешними членами У. Н. Союза про „війну" американських Українців і пізнав докладно, як наші люди задивляють ся на теперішнє поступованє Мирослава Січинського.

Сли Українці відвертають ся від Мирослава Січинського, нема чого дивувати ся, бо коли Січинський змінив свої ідеї супроти Українців, то й ми мусіли стати на иншім становищи супроти него. Годі, як Січинський убив нашого найтяжшого ворога Ляха, то ми мали його за героя; але Ляхи до сього часу є тяжкими нашими ворогами, а Мирослав Січинський каже нам з ними збратати ся, то ми не можемо його уважати за героя. Сей факт може послужити статя Мирослава Січинського в однім числі (не пригадую собі в котрім се числі було, але вразі потреби воно ся може ще знайти ся) небіщика „Робітника" (кажу небіщика, бо я надибав в часописи „Америка" новинку, з котрої довідав ся, що соціялістична часопись „Робітник" збанкротувала і з новим 1917 р. заперестане виходити), в котрій він нас поучує, якими ми маємо професорами вихати до старого краю, щоби там так поучати людий (Українців), аби народний гнів на Ляха звернути в иншу сторону.

Мирослав Січинський в тій статі виразно каже, що не Лях, не Москаль є нашими ворогами, але оба правительства: австрійське і російське. Щодо сих послідних, то я признаю, що Січинський правду сказав, але чому властиво Лях має бути нашим приятелем, то я сього не годен зрозуміти. Но і як же можна відносити ся до Січинського все однаково, коли він в один час Ляха убиває, і в другий час каже, що не Лях наш ворог.

Але я не про се хочу тут писати, бо заголовок, який я подав на початку, не був би відповідним до сього. Я хочу сказати Українцям одну новину. Прошу послухати: Дня 17. грудня 1916 р. відбуло ся в Нюарку, Н. Дж., „величезне" віче, на котрім промовляли „славні" бесідники, а то: п. Січинський, п. Цеглинський і п. Ревюк. На тім то вічу присутні вічевики мали питати ся, яким правом я міг в імени загалу випоминати жертви, котрі загал зложив на оборону Мирослава Січинського, а при кінци поставили навіть точку в резолюції, в котрій домагають ся, щоби я подав суму грошей, які я жертвував для Мирислава Січинського, а вони заявляють свою готовість звернути мені сю суму гроший, і кождому, хто би посьмів, так як я, „випоминати" ті жертви.

Я від себе Вам, панове з Нюарку, відповім коротко таке: Се, що Ви закидуєте мені випоминанє жертв, зложених нашим загалом для Мирослава Січинського, є цілковито безпідставне: Повторю мої слова, які після Вашої гадки мають означати випоминанє жертв Січинському. „Загал Українців не таких статий від Вас сподівав ся в часі, коли зложив на Вашу (себто Січинського) оборону підчас Вашого процесу $8.565.32." Що сі слова означають? Се значить, що в часі, коли Українці сподівали ся добрих, поучаючих статий, доброї науки від Мирослава Січинського, то якраз в тім часі загал Українців зложив для него сю суму гроший. Загал Українців тоді дізнав ся, що Мирослав Січинський є на американській земли, коли потрібно було гроший на його оборону. І загал Українців, без огляду на се, чи був би складав для нього гроші чи ні, був би сподівав ся великої моральної помочи від Мирослава Січинського. Отже я написав, що загал не таких статий сподівав ся, які він тепер пише, але треба було також написати, коли властиво. Як би тоді, коли Українці сподівали ся доброї науки від Січинського, були слали йому дарунки або щось подібного, то я би був написав, що тоді, коли слали йому дарунки, а не тоді, коли зложили йому $8.565.32. Як би то було виглядало, коли би я був написав, що Українці не таких статий від Січинського сподівали ся в часі, коли він став редактором соціялістичної ґазети? Кождий був би сказав, що се неправда, що се не в тім часі було. Задля того, що то моє „випоминанє" жертв Січинському було представлене тільки в кількох словах (хоч — як кажуть — мудрому скажи два слова, а вистарчить йому зрозуміти цілу справу, але як трафлять ся такі, як от приміром деякі люди в Нюарку, то їм пиши цілу книжку, а вони не зрозуміють), то я сим разом описую се обширнійше і заявляю, що всяке випоминанє жертв Січинському є тут виключене, і що я не мав на думці ні від себе ні в імени загалу випоминати жертви, зложені Мирославови Січинському. Я тільки написав, що в тім власне часі, коли Українці складали жертви Січинському, ми не таких статий від нього сподівали ся. Відмінно воно було би виглядало, як би я був написав, що загал за зложені Січинському жертви не таких статий від нього сподівав ся.

Ми не жалуємо за грішми, виданими для Січинського, але жалуємо за Січинським, котрий помимо просьби народу не хоче працювати разом з другими над визволенем нашого поневоленого народу з вікової неволі, але вступив до соціялістичної партії, яка складаєть ся з Жидів, Італійців, Москалів, Поляків і инших, і там витрачує намарне дорогий час, братаєть ся з нашими ворогами і нам каже їх любити і добровільно карк під їх ярмо хилити, — бо так каже соціялістична програма. Отже нам жаль, що Мирослав Січинський не хоче вступити до такої партії, котра складаєть ся лише з Українців і котра працює лише для України. Нам дивно, пощо властиво Січинський свого часу убив Ляха, котрий був з тої-самої крови, що теперішні Ляхи, а про котрих Січинський каже, що вони не є нашими ворогами. З того мимоволі приходить на гадку, що тоді Мирослав Січинський був тяжким ворогом Ляхів, а щирим приятелем Українців, а нині він стану на противнім становищи.

Члени 217. відділу У. Н. Союза, в Рочестер, Н. Й.

З DETROIT, MICH.

Новомодний концерт.

Було се в неділю, 31. грудня 1916 р. Я пустив ся йти до свого знакомого з відвідинами, та — на щасте чи на нещасте — здибав ся з ним десь в половині дороги.

— Куди йдеш? — питаєть ся знакомий.

— Та же до тебе... з візитою — відповів я.

— От ходім лучше на концерт — каже знакомий.

— На який концерт? — питаю.

— Хиба ти не знаєш, що наші „інтернаціонали" (їх тут називають „Кратівці") дають сьогодня концерт?

— Ні, не знаю.

— То подиви ся на відозву — сказав мій знакомий і подав мені до рук кавалок задрукованого паперу.

По перечитаню сеї відозви закортіло мене пійти подивити ся, що то буде за концерт.

Прийшли ми до галі, де мав відбути ся сей концерт о 3-тій годині пополудни. Коли ми купили тікети, нам сказано вертатись, бо концерт з якихось-там причин не відбудеть ся аж о 7-мій годині вечером.

Ну, меньше з тим... Відійшли ми та вернули ся назад до галі десь пів до семої вечером.

Маленька галя вже була заповнена по береги. Деякі гості стояли по боках і всі приглядали ся, як співаки, музиканти, бесідники, бесідниці, декляматори, декляматорки і проча братія вештались по галї з одного кінця на другий, штуркаючи притім стоячих на галї гостий, що прийшли подивити ся на сей концерт. Та нарешті розпочав ся той довгоожиданий концерт.

Вийшли співаки і заспівали, що ми „робітники" і щераз „робітники." Були також і деклямації, та не пригадую собі їх, або радше скажу, що дуже мало зрозумів ті всі декляжації, бо всі так їх швидко перемололи, неначе би мали до огню бічи по скінченю декляжації. А нарешті прийшло свистане сольо, котре тривало около пів години. Шановний соліст так був розсвистав ся, що зденервована публика почала вже була виходити.

Заледви що зліз з естради „соліст", зараз появив ся на ній славнпй зі своїх промов „соціяліст" (даруйте за слово... він обиджуєть ся тим словом, бо він „інтернаціоналїст" ще з діда прадіда) пан (ага, правда, що він товариш!) Т. Він у своїй щирій та горячій (бо був дуже червоний) промові всунув добре буржуям, попам, ґазетам — тим, що кладуть на порядок дневний справу національну, а відтак робітникам, що читають такі ґазети і що не належать до „партії" і т. д. і т. д. Досить того, що той масненько оголошений концерт виглядав радше на віче в справі ширеня соціялїстичної (або радше „інтернаціоналїстичної") пропаґанди, хиба з тою ріжницею, що на такі віча ніхто вступу не платить, бо вони відбувають ся звичайно під голим небом. Отже тут люди йшли на концерт (так було на оголошенях), але на ніякий аґітаційний мітінґ, тому було видно в присутних обуренє до славного „бесідника" і до аранжерів сього „новомодного концерту." Та меньше з тим...

Зараз по концерті почав ся баль. Та наші „соціялісти" (ей, то то вони будуть лихі, що я їх так називаю) добрі бізнесісти; вони вже не з одної печи хліб їли... Побачивши, що на гали є споре число людий, а особливо женщин, постановили вибрати королеву балю. (А соціялісти кажуть, що не признають ніяких королів! — Примітка складача). Як загадали, так і зробили. Лише не так, як у нас, Українців, се практикуєть ся. Але правда, що вони не Українці, отже пощо їм придержувати ся наших традицій? З них добрі бізнесмени, отже, щоби більше заробити, то покликали, або красше сказати: поклали на королеву балю аж 14 кандидаток. Котра найбільше голосів отримає від своїх знакомих і приятелів, то буде королевою сього концерту чи балю, або одним словом сказати: буде королевою сеї „комедії."

Сі женщини (дівчата) поставлено в ряд на естраді, на котру вийшов також і пан чи товариш Т., котрий, бігаючи то в одну то в другу сторону, кричав що сили, абп спішили ся з голосами (кождий голос коштував цента), бо вже час виходить. А що галя знаходила ся в такім положеню, що переходяча улицею публика могла се знадвору бачити, то назбирало ся чимало чужинців, питаючи одні других: „Ват із дет: окшен сейл? (Що се є: ліцитаційна продаж?). Та наші ґешефтярі не звертали на се уваги, хоч їм і в гали дехто казав, що се неприлично так робити.

„Інтернаціонали" скликали людий на концерт, а робили на нім „ґешефт". Тим вони недвозначно показали, що се був бізнес, а не концерт.

Видиш, українська громадо, як на тобі всякі „ґешефтярі" хочуть попасти ся. Одуривши тебе оголошенями на „концерт", стараються ся натягнути тебе на свою користь; стараються ся здерти з тебе останну шкіру, хоч у своїх голословних бесідах голосять братерство і любов.

Ви, панове чи товариші, не торгуйте честию других людий, коли самі її не маєте, та не ширіть роздору в дітройтській спокійній громаді. Ви ліпше (як так дуже хочете бійки та революції) удайте ся до Мексика та пристаньте до Віллї; там можете погуляти собі так, що певно вам буде: авс капелюх! А Ви, Українці і Українки, майте ся на бачности і уважайте, з ким маєте до діла. Проч з „інтернаціоналами"!

Минита Кожушок.

ВИКАЗ ЖЕРТВ.

(Фонди під управою Української Ради в Америці).

ЖЕРТВИ ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ.

12. Ботлер, Па. Збірка заходами о. В. Добушовського по панахиді в другий день сьвят Рождества в церкві св. Арх. Михаїла $11.80

13. Лудлов, Масс. Олекса Столяр надіслав жертви для вдів і сиріт, зібрані підчас сьвят Рождества на поклик о. Р. Залітача. Ілько Гнатів жертвував $1.00, решту зложили дрібнійшими датками. Разом $5.75

14. Макаду, Па. В часі різдвяних сьвят зібрали п-ни Марія Царик і Верона Яно жертви від отсих добродіїв: о. Іван Захарко $2.30; Д. Капітула, П. Царик, К. Поступак, М. Поступак і Г. Пипюк по $1.00; А. Яно, І. Кріль, І. Сидор, І. Когут, К. Каритник, П. Пухир і Ф. Хвалик по 50 цнт.; меньшими жертвами $7.20. — Разом.. $18.00

15. Ансонія, Конн. Іван Нецьо жертвував $1.00

16. Йорквіл, О. На руки дякоучителя Александра Сташка і Михайла Горечка з Вілінґ, В. Ва., зложили в Норквіл, О., Джеферсон, жертви отсї добродії: Стефан Піздзьорний $3.00; І. Станько, С. Кабан, Н. Зарічний, М. Вик, М. Дзюбик, Д. Станько, Н. Стецик і С. Миськo по $1.00; П. Головіц, С. Яремцьо, В. Яремцьо, В. Крацький, М. Стахняк, Л. Чупило, К. Гатала, І. Букса, Н. Бабарчик, М. Бабарчик, І. Ревак, Н. Петрась, І. Яноко і Н. Пасек по 50 цнт.; дрібнійшими датками $1.35; у Антона Чупили зложили гості $1.40; з Вілінґ, В. Ва., жертвували: П. Вітенко $1.00; П. Вітенко 50 цнт. — Разом $23.00

17. Алентавн, Па. Всч. о. Антін Лотович зібрав в церкві для вдів і сиріт жертви на суму $24.50

18. Ню Порт, Р. Ай. Вп. Панько Мода прислав жертви, зложені на гостині в домі п. М. Пашкевича $4.00

19. Вунсокет, Р. Ай. Вп. Іван Чагарин жертвував на вдови і сироти $1.00

20. Ню Йорк, Н. Й. Вп. Вол. Лотоцький зібрав на книжочку ч. 1. У. Н. Р. $0.90

21. Джерзи Сіти, Н. Дж. Вп. Василь Туренчак зібрав на книжочку ч. 18 У. Н. Р. $5.00

22. Мурґед, Мінн. Вп. Василь Каліцінський зібрав на хрестинах у п. Ю. Притара жертви від отсих добродіїв: П. Копистянський, В. Каленюк, Ю. Стусяк і В. Каліцінський по $1.00. — Разом $4.00

23. Тітусвіл, Па. Члени тов. ім. Івана Франка, від. 72 У. Н. Союза, зібрали коляду для вдів і сиріт від отсих добродіїв: І. Калинович, І. Коцан і І. Здерко по $2.00; Катерина Здерко, Т. Олійовський, Г. Пасічник, Г. Добровольський, А. Федик, І. Ткач, Д. Беньо, П. Яців, Д. Ковтун, О. Федик, Г. Федик, С. Ближньовський, М. Слоньовський, І. Когут, Н. Кос (мол.), М. Німяк, С. Сомотос, П. Швець, М. Солтис і І. Андрейко по $1.00; М. Пашкевич, Й. Гуркач, Єва Кінаш, Г. Федан, І. Губич, Зофія Слоньовська, М. Колодрубець, Т. Карась, С. Ковальський, Й. Баран, М. Кута і Т. Кута по 50 цнт.; меньшими датками $2.90. — Разом $34.90

24. Монт Алта, Па. На руки Вп. Гринька Стеця зложили жертви для вдів і сиріт вріднім краю отсї добродії: Павлина Красносельська $4.00; Марія Бас, Вікторія Косовська, Павлина Красносельська і Іван Скочиляс по $2.00; Гринько Стець $1.00. — Разом.... $13.00

25. Тавнтон, Масс. На руки пп. К. М. Сидзінського і Івана Потневича зложили місцеві крајани жертви для вдів і сиріт на загальну суму $2.75

Разом $149.60

Попередно оголошено $903.52

ЗАГАЛЬНА СУМА $1.053.12

ЖЕРТВИ ДЛЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

3. Нортгемптон, Па. Підчас різдвяних сьвят заходами добр. Василя Саюка зложили жертви отсї добродії: В. Саюк, З. Велещук, С. Шміґель, В. Гиль, А. Клапшій, В. Бобик і І. Маґерка по $1.00; М. Бойко, С. Бойко, П. Чирський і П. Маґерка по 50 цнт.; меньшими датками 50 цнт. Разом $9.50

4. Міннеаполіс, Мінн. На хрестинах у п. Василя Сопотюка зложили на руки п. Миколи Грубрина жертви отсї добродії: Я. Ґрубрин, Г. Федушко, В. Сопотюк, М. Грубрин і Я. Герман (Німець) по $1.00; Н. Манзен і Л. Харчишин по 50 цнт.; меньшими датками 50 цнт. — Разом $6.50

Разом $16.00

Попередно оголошено $7.05

ЗАГАЛЬНА СУМА $23.05

ЖЕРТВИ ДЛЯ ЗАСЛАНИХ НА СИБІР.

6. Ботлер, Па. Збірка заходами о. В. Добушовського по панахиді в другий день сьвят Рождества в церкві св. Арх. Михаїла $10.00

Разом $10.00

Попередно оголошено $144.58

ЗАГАЛЬНА СУМА $154.58

ФОНД ІМ. ІВАНА ФРАНКА.

2. Рочестер, Н. Й. На зазив Василя Пакули, предс. Братства св. Посафата, від. 217 У. Н. Союза, зложили члени Братства на фонд ім. Івана Франка...... $10.00

Разом $10.00

Попередно оголошено $312.85

ЗАГАЛЬНА СУМА $322.85

НАРОДНИЙ ФОНД.

ЗАГАЛЬНА СУМА $2.00

УВАГА: У виказах жертв будуть подавані імена лише тих жертводавців, які зложили жертви у висоті від 50 центів в гору.

Викази жертводавців і гроші треба посилати на адресу: Rev. E. Sydoriak, 42 Van Buren St., Passaic, N. J.

Чеки і моні-ордери треба виповняти так: „Ukrainian Alliance", K. Kirczow, Treas., Jersey City, N. J.

ЗА УКРАЇНСЬКУ РАДУ:

о. Е. Сидоряк, фін. секр. „Укр. Ради",
Кость Кирчів, кас. „Укр. Ради".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Школа і читальня „Просьвіти" в Іст Ст. Луіс, Ілл.

При Братстві св. Арх. Михаїла, від. 308 Українського Народного Союза в Іст Ст. Луіс, Ілл., основано школу і читальню „Просьвіти". Перші збори відбули ся 25. грудня 1916 року. До читальні вписало ся 18 членів.

На потреби читальні зібрано на хрестинах у п. Миколи Гудими 8 долярів і 45 центів. Загальний маєток читальні „Просьвіти" виносить $117.60.

Місцеві і позамісцеві Українці повинні користати з сеї нагоди, вписувати ся в члени новозаснованої читальні „Просьвіти", сходити ся спільно, обговорювати ріжні пекучі справи, читати книжки і часописи та просьвічати ся.

Радо витаємо сей крок Українців в Іст Ст. Луіс, Ілл., і бажаємо їм сили і бодрости до культурної роботи.

Індійський поет про американські женщини.

До Сан Франціско, Кал., приїхав славний індійський поет (він дістав навіть нагороду Нобля), Рабіндранат Тагоре, який по довгій подорожи по Америці вертає назад до Індій. Він подорожував по Америці, звиджуючи цікаві та історичні памятки, важнійші місця, міста й інституції.

Коли в Сан Франціско його поспитали, яке вражінє робила на нього Америка, він відповів:

„Перш усього я переконав ся, що американські женщини є найбільше лінивими женщинами в сьвіті. Про се лінивство ви будете читати пізнійше у моїх поезіях. Воно навіть послужить для мене на якийсь час за основу для писаня і роздумуваня".

Про економічні обставини Америки Тагоре сказав, що вони дають Американцям змогу бути наймогутнійшою нацією в сьвіті, але що з того, коли „більша часть Американців є немічними сотворінями".

Данські Західні Індії перейшли на власність Злучених Держав.

В середу (17. с. м.) правительства Данії і Злучених Держав підписали контракт, на основі котрого данські Західні Індії перейшли на власність Злучених Держав. Наше правительство має виплатити Данії 25.000.000 долярів і як лише полагодить ся ся формальність, Злучені Держави сейчас вишлють на закуплені землі військову залогу.

Чи можуть такі люди удержувати лад в державі.

У ґенеральнім суді в Ню Йорку відбуває ся розправа проти двох **полісменів**, які знасилували 14-літну дівчинку, Гертруду Гільтен.

Трицалевий шрапнель у нюйорськім парку.

Доглядач нюйорських парків знайшов у парку Баттери вибухний 3-цалевий шрапнель. Він приніс його до магістрату, де інспектори узнали, що сей шрапнель походить з фабрики амуниції в Кінгслен, Н. Дж. Коли в четвер (11. с. м.) в тій фабриці вибухла експльозія, то вибухаючі матеріяли розлітали ся на всі сторони, а один зі шрапнелів упав аж в нюйорськім парку.

Другий подібний шрапнель (ще не вибухший) найдено у стейтовім парку при Вест Сайд евеню в Джерзи Сіти. Він находить ся тепер на поліційній стації, а знавці запевняють, що його вибух міг би знищити середної величини дім.

Сьвященик знайшов 18 перел в устриці.

Ріндлей Робінсон, пастор в Пітман, Н. Дж., заїдаючи устриці в однім філядельфійськім ресторані, знайшов 18 білих перел величини горохового зерна. Перли, як він і другі кажуть, мають бути дуже великої вартости.

Страйк сторожів у Шікаґо.

Минувшої середи около 400 „дженіторів" (сторожів) у Шікаґо вийшли на страйк. Вони домагають ся підвисшеня платні за свою працю. Стейтовий полюбовний суд старає ся сю справу полагодити.

Казав жінці спати на підлозі.

По однорічнім спільнім пожитю Аліція і Джеймс Брекер в Шікаґо опинили ся в суді. Жінка зажадала, щоби судія дав дозвіл на її розвід з чоловіком, бо він (чоловік) казав, аби вона спала на підлозі, що вона й робила протягом двох тижнів. Брекер є занятий в автомобілевій фабриці Форда.

Бузьки на нюйорських трамваях.

Пані Роза Сатінк зі 104-тої улиці в Ню Йорку, їдучи трамваєм другої евені, привела на сьвіт дочку. Се стало ся в четвер (18. с. м.) рано на 32-гій улиці. Кондуктор зараз попросив всіх пасажирів висісти з трамваю, а моторман цілою силою пігнав трамваєм в долину міста до 26-ої улиці, до шпиталю Белвю. Там зявив ся сейчас лікар і по огляненю сказав, що ані мамі ані дитині не грозить ніяка небезпека.

Польське віче в нюйорськім гіподромі.

Сеї неділі (21. б. м.) заходом Польського Комітету Обořони Народної відбудеть ся о 7-мій годині вечером в нюйорськім гіподромі велике польське віче в честь відбудованя Польського Королівства. Між иншими на тім вічу будуть промовляти: судія найвисшого суду Д. Ф. Коголан, о. В. Безкоровайний, д-р С. Станіслявс з Філядельфії і проф. К. Журавский з Шікаґо. Безплатні тікети на се віче буде можна дістати в неділю вечером при касі гіподрому.

Годить ся зазначити, що польські русофіли поставили ся до сього віча ворожо.

Концерт пяністки Вікторії Бошко.

В неділю, дня 21-го січня с. р. виступить пораз перший в „Метрополітан Опера Гавз" молода і талановита пяністка панна Вікторія Бошко, котра походить з України. Її славні виступи концертові у великих містах Росії і України зєднали їй славу першорядної пяністки, а її перший виступ в Еолієн гали в місті Ню Йорку промостив їй дорогу до найбільшої концертової сцени, якою є Метрополітан Опера. Тутешні американські часописи висловились похвально для її незвичайного таланту.

НОВИНКИ.

Австрійський премієр в дорозі до Берліна.

Віденські телеграми доносять, що австрійський премієр, Клям-Мартініц і генерал Гофер, голова австрійської комісії для воєнної поживи, виїхали з Відня до Берліна, аби там з німецькими властями обговорити справу поживи.

Німецький парлямент буде скликаний в лютім.

Німецький парлямент не буде відбувати нарад протягом місяця січня. Перші сьогорічні збори німецкого парляменту назначені на день 19. лютого б. р.

Румуни переносять свою столицю.

Телеграма з Берліна доносить, що румунське правительство переносить ся з Ясів. Всі архиви, державні фонди і цивільне населене відсилає ся поїздами в напрямі Одеси.

Друга телеграма доносить, що румунське правительство покликало під оруже всіх мущин від 16 до 60 літ житя.

Чорногорський премієр зрезиґнував.

Андрій Радович, премієр Чорногори, котрої правительство знаходить ся тепер у Франції, зрезиґнував. Король Микита резиґнацію приняв.

Брак цукру в Данії.

В Данії дав ся відчути великий брак цукру. Правительство змушене видати специяльні карти, після котрих кожда особа буде могла уживати лише 4 фунти цукру тижнево.

Населене Бразилії.

Найновійша конскрипция виказала, що Бразилія має 24,600.000 мешканців, з котрих більше ніж 18,000.000 є неґрамотних. На одну квадратову милю припадає 8 мешканців.

Маршалок для Польщі.

Вацлав Немовский, внук президента останного польського народного правительства в 1830 році, зістав вибраний головним маршалком нового Польського Королівства, а його заступником вибрано князя Нікульобского.

Віллісти побили Каранцістів по шістьох днях битви.

По шістьох днях кровавої битви в околиці Пальомас війска Віллі побили війска Каранци, завдавши їм тяжкий удар. Війска Каранци з великими стратами мусіли цофнути ся і подати ся до утечі.

Жіноча вдача.

Марійка, по перечитаню історії про Адама і Еву, каже:

— Мене, Катре, вуж не міг би скусити до зїдженя яблока, бо я яблок не люблю.

— А коли би тобі той вуж заборонив їсти яблока, що би ти тоді зробила? — питає Катря.

— То що иншого! — відповідає Марійка. — Тоді я зїла би яблоко на злість.

Зрадив ся.

Лікар (по огляненю говорить до пацієнта): — Вистерігайте ся алькоголю, раджу вам по приятельськи. Я сам від алькоголю вже цілком став ідіотом...

В суді.

Судія (до обжалуваного). — Вже 20 разів бачу вас в суді на розправі і все за крадіж. І ви не встидаєте ся? Колиж уже раз поправите ся, старий злодію?

Обжалуваний: — Пане судія, прошу шанувати мій сивий волос!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за однораэове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось донїс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до пошireня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

КОНКУРС. — Парохія гр. кат. церкви Рожд. Пр. Д. Бог. пошукує дякоучителя від 1. лютого 1917 р., котрого обовязком буде провадити хор, школу і уряджувати представленя. Платня після згоди і спосібности. Голосити ся до: Rev Vl. Obuszkewicz, 4952 S. Paulina St., Chicago, Ill. 8-9

УКРАЇНСЬКИЙ НАР. ТЕАТР В НЮ ЙОРКУ пошукує здібних людий, котрі посвятять ся сцені. Пожадані добрі драматурґи і співаки. По услівя прошу голосити ся на слідуючу адресу: M. Korykora, 212 — 2 Ave., (cor. 13 St.), New York City. 7-9

Пошукую ТОМКА ЧОПА, з села Винники, пов. Сокаль. Коли десь живеш близько, то прошу тебе зголоси ся на 47 Sussex St., Jersey City, N. J. 1. поверх. — Яків Мельничук. 8-10

Пошукую НИКОЛУ БОЙЧИН, з села Цінева, повіт Долина, Гал. Перебуває в Злучених Державах. Хто би о нім знав, зволить мене повідомити а дістане $2.00 нагороди. Моя адреса: Prokip Boychyn, 40 Corruhteas Pl., North Tonawanda, N. Y. 6-8

Пошукую свого брата **ДАНИЛА БУЧАК.** Походить з села Стриївка, пов. Збараж. Хто би о нім знав, або він сам, зволить зголосити ся на адресу: Anna Kusz, 914 Fifth St., Peoria, Ill. 6-8

ДЕ Є СЕНЬКА ПОДАБАЙЛО, котра перебувала в Ню Йорку. Пошукує єї сестра Павлїна Подабайло. Адреса: Iraty, Parana, Brazil. 7-8

Пошукую ВЛАДИСЛАВА, ГЛЯТОНА і МАРІЯННИ з родини Савіцьких. Прошу голоситись на адресу: Daniel Stefanowycz, Iraty, Parana, Brazil. 7-8

ДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ НАГОРОДИ дам тому, хто подасть мені відомість, де перебуває **СТЕФАН ПИЛИПКАНИЧ.** Як кому попаде він під руки, то може арештувати на мою відповідальність. Він приїхав з Вілксбері, Па. до Ровей, Н. Дж. і тут був два тижні: в ночи украв моїх 74 доляри і утік. Походить з Бітлї, повіт Турка. Високий около шість стіп, волосє на голові чорне, твар потягла і чорно заростає, вуса голить, дивить ся все в землю: около 12 літ в Америці, розуміє добре по анґлійськи і італїйськи. Вандрував по кільканайцятьох стейтах Злучених Держав. Просить ся донести мені на адресу: Theodore Gulka, R. F. D. 1, Box 84, Rahway, N. J. 5-10

ФОНОҐРАФ з многими гарними рекордами, який коштував $40.00 продасть сейчас за $12.00. Все в найліпшім стані. Адреса: Mr. Petrak, 334 E. 5th St., New York, N. Y. 4-29

ПРОДАМ 52-АКРОВУ ФАРМУ, 100 штук дерева овочевих, нові будинки, хата на 7 кімнат, студня, 2 коні, 2 корові, 100 курий, сіно, овес, кукуруза. Земля чорна, добра під управу цибулї, салєри і инші продукта. За ціною голоситись до властителя: John Smith, Box 101, Whippany, N. J. 46-13

НА ПРОДАЖ добре просперуюча бучерня і ґросерня; добре уряджена, бизнес вироблений, всьо за кеш. Властитель продасть також коня і віз. Продає задля перенесеня ся до иньшого бизнесу. Голоситись до: Wasyl Krupa, 72 Center St., Shelton, Conn. 8-9

ДЕ Є М. ШЕҐДА. Нехай зголосить ся до: W. Rudejczuk, 34 E. 7th St., New York City. 8

КАШОВСЬКИЙ СТЕФАН з Тисьмениці, пов. Товмач, просить своїх кревних пп. **ЛЕВІНСЬКИХ** подати свою теперішну адресу. Steve Kashowsky, 921 Warrington Ave., S. S. Pittsburgh, Pa. 8-9

ПОТРІБНО ДІВЧАТ І ЖЕНЩИН до роботи в фабриці приборів до капелюхів. Стала робота. Добра платня. Платимо підчас науки. Голоситись до: Donner & Co., Polko & Clover Sts., Newark, N. J. 7-9

ПОТРЕБА СЕЙЧАС 20 РОБІТНИКІВ до розбираня старих ваґонів. Добра платня. Стала робота. Голоситись до: Geo. W. Jenings, 201 Teall Ave., Syracuse, N. Y. 7-9

ПОТРЕБА МЕНАДЖЕРА до українського відділу в бюрі праці. Мусить відвічати за фінанси. — COMMERCIAL EMPLOYMENT AGENCY, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J. 7-13

В цїли переведеня процесу відшкодованя за убите зелїзницею **АНТОНА ТИМЧУКА,** яке приключилось в місяци серпни 1916 р. в місті Сиракюз, Н. Й., звертаємось з просьбою до тих, котрі знали близше небіщика, щоби ласкаво подали на понизшу адресу слідуючі інформації: з якого села і повіту походив небіщик, чи був жонатий і скілько мав дітий та як зовеь ся його найблизша родина і де перебуває. — Адреса: Information, c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 8-10

БЕЗПЛАТНО висилаємо кождому гарний кишенковий календар на 1917 рік з цікавими додатками. Цишіть на адресу: M. B. Goldberger, 75 Clarkson St., New York City. 4—

ДИППЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і слухачка нюйорського университету учить анґлїйського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Підготовляє також до шкіл промислових: технічних, механічних і торговельних. Інформації устні або писемні уділює: 07—
M. SCHWARTZ, 168 E. 89th St., New York, N. Y., Tel. Lenox 6096

ЛЮДИ — приходіть на роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелїзницях, цеґольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — COMMERCIAL AGENCY, 38 Montgomery St., JERSEY CITY, N. J.

ДОСИТЬ БАЛАМУЦТВА.

(ЗАЯВА АНД. С. ШАНДРА).

Від ряду літ почала ширити ся в Альберті пропаґанда кацапства, у вир котрої і я мимоволї попав ся. Я зауважив, що робота, ведена головними провідниками сеї групи людий, була все шкідлива українському населеню, православній церкві і правлячій лїберальній партії, котрих добро все лежало менї на серцю.

Протягом минувшого року я сторонив, кілько міг, від сих людий, не хотячи мати на своїй совісти тих надужить, киринь і напастий, які вони в своїм засліпленю чи заїлости творили серед українських жителів Канади. Однак послідні події, а особливо резолюції, ухвалені ними на вічу в Едмонтоні, спонукали мене публично заявити моє становище і раз на все зірвати свої зносини з сими людьми.

Як до 1913 року так і тепер я признаю себе **Українцем,** визнаючи православну віру, як всі наші люди з Буковини.

Публично протестую проти нападів кацапської преси і кацапських провідників на українських горожан Канади, котрі на мій погляд є льояльними британськими пiдданими і чесними горожанами.

Прикро було менї і тяжко на совісти толєрувати ту кириню, яку сї люди ширили серед українських поселенців, чим наносили шкоду не тільки українському народови, але також православній церкві і лїберальній партії, бо серед народу потворили ся ворожі сторонництва, які все і всюди робили заколот в справах православних церковних громад і в виборчих округах, замешкалих українськими горожанами. На се не потребую наводити доказів, бо всі події 4-ох літ знані всім аж надто добре. А щоби мене мильно не зрозуміли як мої виборці так і ширший загал, а особливо православні люди, **то я ще раз повторяю, що раз на все почуваю себе Українцем православним і членом лїберальної партії, а з кацапами зриваю всякі зносини.**

Андрій С. Шандро,
посол до албертійського парляменту.

Веґривіл, Альта, 28. грудня 1916 року.

В присутности слїдуючих сьвідків: Петро Зварич, голова Наукового Т-ва ім. Шевченка; Андрій Зварич, секретар товариства; Франко Лемішка, Іван С. Семенюк, Петро Кульматицький, Павло Мельник, Петро Далаврак, Т. Томашевський.

МІКІСРАКС, ПА.

Річні збори читальні „Просьвіта" ім. Адама Коцка в Мікісракс відбудуть ся дня 21. січня 1917 р. о 7-ій годинї вечер. Запрошуємо всїх Українців, членів і нечленів, а читальня—дорога до просьвіти! — М. Гриневич, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ ТОВ. „ЗАП. СІЧ". ВІД. 342 У. Н. СОЮЗА
— відбудесь —
ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 20. СІЧНЯ 1917 Р.
в гали Т. Честра (Честерс гол).
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНЇ 7-ІЙ ВЕЧЕР.
ВСТУП ДЛЯ МУЩИН 25 Ц., ДЛЯ ЖЕНЩИН ВІЛЬНИЙ.

Дорогі Родимці! По кількатижневім пості наше тов. „Зап. Січ" хотячи розвеселити місцевий загал устроює забаву, так званий баль, на котрім буде приґравати українська музика з тов. „Бандурист" з Нюарк, Н. Дж.

На сю забаву запрошує тов. „Зап. Січ" всїх Українок і Українців з Картерет, Н. Дж. і околиць. Прийдіть а забавимось разом пораз перший в сїм новім 1917 р.

За добрі напитки і перекуски та щиру обслугу ручить
КОМІТЕТ.

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. І ОКОЛИЦІ.

ТОВ. ІМ. ІВАНА ФРАНКА, ВІД. 93 У. Н. СОЮЗА В СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ.
устроює аматорське представлене
„СВЕКРУХА"
В СУБОТУ, ДНЯ 27-го СІЧНЯ 1917 Р.
на польській гали „Соколів" під числом 46 Сентрал Стр., Сентрал Фолс, Н. Й.
ПОЧАТОК ПРЕДСТАВЛЕНЯ О ГОД. 7-ІЙ ВЕЧЕР
А ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ.
Вступ 25 цнт.

Родимцї! Зважте, що наше молоденьке Товариство повстало серед багна гнилого, не чулисьмо від літ рідного слова, булисьмо забуті, але таки встали́сьмо, воскреслисьмо і радіємо як діти. Хай же та радість наша і Вас обгорне. Ви єсьте люди сьвідомі, з'орґанізовані вже лїтами, тож прибудьте на наше сьвято відродженя і вкажіть нам шлях правдивий, поучіть нас як маємо жити для слави Неньки України. Ворогів маємо на кождім кроці, але дух Богдана тай Франка при нас, вперед без ляку і зневіри і ми пійдемо їх вказівками до правди, сьвітла і сонця. Тому ще раз просимо: не забудьте про нас. Се перший раз виступаємо — поможіть нам.

Передівсім запрошуємо Хвальні Товариства: тов. ім. Тараса Шевченка і тов. Князя Данила з Провіденс, Р. Ай., тов. Запорожська Січ і Молода Україна з Кромптон, Р. Ай., тов. Зап. Січ з Вунсокет, Р. Ай. і Бр. св. Стефана з Манвіл, Р. Ай. і других місцевостий.

8 КОМІТЕТ.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Січові Стрільці", від. 97, подає до відома, що на специяльнім мітинґу вибрано слїдуючий уряд на 1917 рік: П. Мудрик, предс.; П. Вишинський, заст. предс.; О. Кохан, секр.; М. Костів, заст. секр.; Т. Ґеруля, кас.; І. Кружинський, заст. кас.; С. Худяк і П. Зарицький, контрольори; А. Матвієшин, догл. хорих; І. Бойко, дверник. Мітинґи відбувають ся кождої першої недїлї по першім. Хто ще з Рочестерців не стоїть в жаднім товаристві, най се зробить тепер, бо тільки до першого лютого можна вступати за половину вступного до У. Н. Союза. — О. Кохан, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх членів, що спеціяльний мітинґ відбудеть ся в суботу, 27. січня б. р., о годині 7-ій вечером в гали Семеради під ч. 196 Патер Евеню, Асторія, Н. Й. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. Кождий член має явитись на тім мітинґу, бо є важні *справи до полагодженя.* — В. Лилак, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 21. січня с. р., о годинї 1-шій пополудни в читальни „Просьвіти" при Пембрук стр., ріг Артик стр. Кождий член повинен явити ся на згаданім мітинґу, бо будуть важні справи до полагодженя. Котрі члени не вирівнають своїх довгів, будуть суспендовані. — В. Венґринович, предс.

ПОРТЛЕНД, ОРЕ. Сим подаю до відома, що нове Товариство ім. Івана Франка, від. 92, котре зістало заложене дня 5. падолиста 1916 р., запрошує всїх Українців з Портленд, Ореґон, і околиці, щоби вступали до того Товариства і до У. Н. Союза, та щоби ані одного Українця і Українки не бракло в нашім Товаристві. Мітинґи відбувають ся в першу недїлю по першім кождого місяця, точно о 3-тій годинї пополудни, в домі Йосифа Антінчика під числом 110 Портер Стр. До уряду на рік 1917 зістали вибрані: М. Ферлей, предс.; Г. Пелех, секр.; С. Богачик, кас. — Г. Пелех, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 241, подає до відома, що на 1917 рік зістав вибраний слїдуючий уряд: П. Любянецький, предс.; М. Храпливий, заст. предс.; О. Рекрут, секр.; М. Сьвідер, заст. секр.; П. Накопінський, кас.; Г. Лучка, заст. кас.; М. Пшоновський, М. Журба і М. Онисько, контрольори; А. Брикович і Маріян Заржицький, доглядачі хорих; А. Ковалевський, дверник. Мітинґи відбувають ся кождої другої недїлї по першім в Базар гали під числом 155 Вілард Еве., точно о годині 2-гій пополудни. Кождий місцевий член має приходити на мітинґи в означенім часї, а позамісцеві *члени мають точно присилати свої належитости* найдальше до 20-го кождого місяця, бо в противнім разї будуть суспендовані. Тих, котрі ще не належать ані до Союза ані до Товариства, просить ся, аби ще сего місяця вписали ся. — П. Любянецький, предс.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

АНТІН ЧЕХОВ.

О, ТА ПУБЛИКА.

—o—

— Досить, не буду вже більше пити! За ніщо! Пора вже прийти до голови по розум. Треба працювати. Як лише любиш дістати нагороду, то працюй пильно, завзято, сумлінно, без відпочинку і сну. Залиши сваволю... Привик ти, брате, брати нагороду задармо, а то не красно... не красно.

Сказавши собі кілька подібних моралів, надкондуктор Подтягін починає відчувати нестримний запал до праці. Вже друга година в ночи, але він, не зважаючи на те, будить кондукторів і йде разом з ними по ваґонах контролювати карти їзди.

— Прошу о білєт — кличе, бренькаючи весело щипцями від білєтів.

Сонні постаті, заспані, зривають ся, кивають головами і подають карти.

— Прошу о карту! — звертаєть ся Подтягін до подорожного в другій клясі, худого, жилавого чоловіка, одягненого в футро і плащ. — Прошу о карту!

Худий чоловік не відповідає; спить. Надкондуктор торкає його в плечі і говорить нетерпеливо:

— Прошу о білєт!

Подорожний прокинув ся, отвирає очи і зі страхом глядить на Подтягіна.

— Що? Хто? а?

— Говорю прецінь до вас по людськи: прошу о білєт!

— Мій Боже! — заскомлів чоловік, зробивши плачливий вигляд. — Мій Боже! Терплю на ревматизм... три ночи не спав, умисно зажив морфіни, щоби заснути, а той.... з білєтом! Прецінь то немилосерно, не по людськи! Коли би ви знали, як мені тяжко заснути, то не непокоїли би мене задля такої дурненької справи. То немилосерно! І на що вам потрібний мій білєт! Дурень якийсь!

Подтягін надумуєть ся, чи має образити ся тим, чи ні, — і постановив обуритись.

— Прошу тут не кричати! Тут не коршма!

— Алеж прошу, в коршмі є люди милосернійші ніж тут... кашляє подорожний. — І засипляй тут наново. А то дивна річ: цілу заграницю обїхав і ніхто не питав о білєт, а тут, як би їх сам дідько намуштрував, все питають о той білєт...

— То прошу їхати за границю, коли вам там уподобалось!

— Тут дуренство, пане! Не досить, що мордують подорожних смродом з угля, задухою і протягами, та ще хотять добити їх формальностями! Щоби їх чорти забрали! Захотіло ся йому більта! Відкиж така нагла напасть, скажіть мені! Добре то було би для контролї, але тут половина подорожних їде без білєтів!

— Слухайте! — добавляє Подтягін. — Коли не перестанете кричати і непокоїти публику, то буду змушений висадити вас на найблизшім двірци для списаня протоколу.

— То вже безлично! — протестує публика. — Пощо причепились до хорого чоловіка... Майте милосердє!..

— Прецінь то сей добродій сварить ся — трясеть ся Подтягін. — Добре, не хочу вже білєта... Як хочете... Ви самі знаєте, що того вимагає моя служба... Коли би не служба, то не жадав би я... Можете спитати про се начальника стациї... Прошу спитати, кого хочете...

Подтягін здвиг раменами і відходить від хорого. З початку чуєть ся ображеним, але пройшовши два, чи три вози, чує, що в його надкондукторській груди запанував якийсь неспокій, якісь викиди сумлїня.

— Очевидно, не треба було будити хорого, — подумав. — Але в кождім разі я тому не винен... Вони там думають, що я зробив то для забавки, а не припускають, що того вимагає моя служба. Коли не йимуть віри, то можу припровадити їх до начальника стациї.

Стация. Поїзд стоїть пять хвиль. До згаданого воза другої кляси входить Подтягін. За ним іде начальник стациї в червоній шапці.

— Ото сей добродій, — говорить Подтягін — каже, що я не маю права питати його о білєт... і ображаєть ся. Прошу пана начальника вияснити йому справу — чи я в службі мушу оглядати білєти, чи ні? — Добродію! Можете спитати пана начальника, коли мені не хочете вірити.

Хорий зриваєть ся, наче вколений жалом. Отвирає очи і з плаксивою міною кидаєть ся на задний конець софи.

— Мій Боже! Я зажив другий порошок морфіни, і щойно заснув, а він знова... знова. Благаю вас, майте милосердє...

— Можете поговорити з начальником стациї.. Чи я маю право жадати карти їзди, чи ні?

— Того вже не видержу! Маєш білєт! Куплю ще пять, лиш дайте мені спокійно вмерти. Видно, що ви самі ніколи не хорували. То немилосерний нарід!...

— То вже хиба камінє! — протестує якийсь військовий. — Я взагалі не розумію тої зачіпки.

— Оставте! — хмарить ся начальник і тягне Подтягіна за рукав.

Подтягін рушив раменами і вийшов поволи за начальником.

— Ну і догоди тут їм — думає. — Пропровадив начальника стациї, щоби міг переконатись, успокоїтись, а він... сердить ся.

Слїдуюча стация. Поїзд стоїть десять хвиль. Подтягін став коло буфету і пє склянку сельцеру. До нього підходить двох мущин: один інжинір, другий у військовім плащи.

— Слухайте, пане надкондуктор! — звертаєть ся до Подтягіна інжинір. — Ваше поведенє зглядом хорого подорожного обурило всїх присутних. Я є інжинір Пужицький, а се пан полковник. Коли ви не перепросите подорожного, то оскаржимо вас перед начальником руху, нашим добрим знакомим.

— Прошу вас, я... я того... прецінь... — посоловів Подтягін.

— Ми не жадаємо виясненя. Перестерігаємо лише вас, що коли не перепросите, то візьмемо подорожного в оборону.

— Алеж... дуже добре... прошу...

Пів години пізнійше Подтягін, подумавши над тою справою, йде перепрошувати подорожного.

— Пане! — звертаєсь до хорого. — Прошу послухати.

Хорий, наче опарений, зриваєть ся.

— Що?

— Я того... як жеж то?... Прошу не ображатись...

Ой, води... закричав хорий і хватив ся за серце. Я зажив третий порошок морфіни, заснув і... знова... Боже, колиж уже скінчать ся ті тортури?!

— Я то-о-о... Перепрашаю...

— Слухайте, добродію! Висадіть мене на послїдній стациї. Я не всилї знести сього більше... У... умру!...

— А, то вже аж занадто! — кричать другі подорожні. — Забирайте ся відси! Відпокутуєте за подібні проступки! Проч!

Подтягін махнув рукою, зітхнув і вийшов. Йде до службового воза, сідає за столом і нарікає:

„О, та публика! Догоди-ж їй Працюй і труди ся! Мимоволї плюнеш на все і запєш... Не робиш нічого... — злостять ся, робиш що... — також злостять ся... Треба напити ся!"

Подтягін випиває відразу пів фляшки лікарства забутя... і не думає ані про роботу, ані про обовязок — взагалі: не думає нічого.

ТРИ ЯГОДИ.

—o—

Недавно тому в одній школї завязала ся дуже цікава розмова межи учителем а маленьким школяриком першої кляси, Михаєм. Учитель хотів пояснити хлопцеви рахунки.

Учитель: — Уважай, Михасю, коли би при обіді на столї лежало три ягоди, а одну з них зїла твоя сестричка, то кільпо зістане?

Михась: — Що? Сестра?

Учитель: — Ні, уважай, дитинко! Коли на столї буде три ягоди, а твоя сестра зїсть одну, то кілько зістане ягід?

Михась: — Алеж, пане учитель, то неможливо, тепер нема ягід.

Учитель: — Ну, але представ собі, що тепер є ягоди.

Михась: — А то які мають бути ягоди? Смажені?

Учитель: — Ні!

Михась: — Може сушені?

Учитель: — Ні! Я-ж тобі казав, що ми лише представляємо собі, що на столї лежить три ягоди.

Михась: — Ага! То ми лише представляємо собі.

Учитель: — І тепер приходить твоя сестра і зїдає одну і відходить.

Михась: — Ні, ні! Се не може бути. Моя сестра не відійде, доки всї три не зїсть.

Учитель: — Михасю! Будь же розумний!

Михась: — Так, так, прошу пана учителя, ви певно не знаєте ще моєї сестри.

Учитель: — Представ собі, що твої татуньо є при обіді.

Михась: — Татуня нема дома, бо виїхали, а повернуть доперва в понеділок.

Учитель (утираючи ґустий піт з чола): — Уважай, дитино! Я тобі ще раз повторю питане, а як не будеш уважати, то за кару поставлю тебе в кутику. Коли би на столї лежало три ягоди і одну зїла твоя сестра, то кілько зістане на столї ягід?

Михась (голосом глубокого переконаня): —Нікілько.

Учитель: — Та як нікілько?

Михась: — Бо я сам зїм ті дві, що лишать ся.

Учитель: — Уф! (сїдає з утомою на крісло).

НЕБЕСНІ ЗНАКИ СЬВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Як звісно, люди привязують велику вагу до ріжних явищ на небі, котрі мають предсказувати великі події, як війну, пошесть, пожежу і т. д. По думці астрольоґів, себто тих, що ворожать зі зьвізд, нинїшне положенє зьвізд не позволяє сумнївати ся, що сьвітова війна також зістала заповіджена ріжнородними знаками на небі, або ріжними воздушними явищами, котрі рівнож товаришать їй через весь дотеперішний перебіг. Ідучи за практикою старих часів, славний французький астроном (учений зьвіздар) Каміль Фляммаріон чув ся спонуканим, небесні і воздушні знаки, як також спільні війні явища, разом зібрати. Після його спису було сім небесних знаків, які він завважав підчас теперішної сьвітової війни. На першім місци стоїть затьма сонця, яку бачили ми 21. серпня 1914, а яку в давних часах уважали яко заповідженє грізних випадків. Відтак бачимо історично звісну воєнну комету; відкрита в р. 1913, а голим оком бачена комета Деляванша, котра має оказувати ся в найблизших 5 лїтах. Дня 7. падолиста 1914 мали ми перехід Меркура, поява котрого, як читаємо в старих записках, означала все великі і важні випадки в полїтичнім сьвіті. Перехід сей названо огненним каменем, що впав на землю. Тесаме повторило ся в жовтни 1914: уповший камінь важив 35 фунтів. Впав на анґлійську землю, що має бути після думки астрольоґів лихим знаком для неї. До тих ознак зачислити належить велике трясенє землї в Італії, яке дня 13. січня м. р. змело з поверхнї сьвіта десятки тисяч людий. Також природа давала і дає всякі знаки. В липни 1914 серед найгорячійшого лїта був в Парижи один правдивий зимовий день. В живій нашій памяти позістала тогорічна посуха в маю і червни, яка навістила більшу часть Европи. Послїдним вкінци знаком, який виказує спис Фляммаріона, є так звана триколїрова зьвізда, яку недавно спостережено, а поява якої є до нинї невияснена. Спис Фляммаріона не обіймає одначе великого явища, занотованого вже в денниках: величезного трясеня землї в Італії, що рівнож мав означати нещасливий вислід війни для Італії. Зайшли отже зміни не тільки на землї, але і в природі, з яких многі ворожать про події в теперішній війні.

ЯК ДОГЛЯДАТИ МОЛОДЕНЬКИЙ ДРІБ?

Коли хочете мати користь з хову дробу, мусите віддати ся сїй праці з замилуванєм і приміньовати ся до сих вказівок, які подає практика разом з наукою.

Передівсїм молодий дріб має бути відповідно кормлений. В перших днях житя сих маленьких сотворінь не треба їх кормити нічим, бо їм вистарчить се, що їм дала природа. Коли молоде курчатко виходить з яйця, забирає з собою сю поволоку, якою вкритий жовток, і се є властне першою поживою для молодого дробу, якої не треба забирати від нього. Молоде курчатко втягає сю поволочку своїм пупчиком через кілька годин. Се вистарчить для нього на два, а навіть і три днї. Колиж мимо сього змушуємо молодий дріб до їди скорше, як сього йому треба, то ся їда звичайно не виходить йому на здоровлє. Певна річ, що через се молоденьке курчатко не згине, та всетаки се шкодить його травленю і через се ділає на його зріст недобре.

В перші дні молоденькі пташки потребують найбільше тепла, щоби квочка сиділа на них спокійно, а коли ні, то треба її до сього примусити через прикритє, так щоб не могла зійти з гнїзда.

Розумієть ся, що квочки не треба морити голодом і спрагою. Тількиж їй і свободи дати, щоб наїлась і напилась. Добре роблять і ті, що в першім дні пускають саму квочку в порох, аби викупалась та позбулась своїх маленьких насікомих, які відтак богато можуть доскулити і нівечити молоденькі пташки.

Для скорого росту дробу порадною річию є садити квочку вчасно, однак не завчасно, бо від зимна найбільше гине його.